

EVROPSKÁ UNIE
Evropský námořní a rybářský fond
Operační program Rybářství

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Shrnutí Výroční zprávy o implementaci Operačního programu Rybářství 2014–2020 za rok 2020

pro veřejnost

1 Úvod

Výroční zpráva o implementaci Operačního programu Rybářství je zpracována na základě článku 50 nařízení o společných ustanoveních a článku 114 nařízení o Evropském námořním a rybářském fondu (dále jen „ENRF“). Výroční zpráva je zpracována za rok 2020.

Operační program Rybářství 2014–2020 (dále jen „OP Rybářství“) je nástrojem čerpání podpory z ENRF, přispívá k provádění Společné rybářské politiky a naplňuje priority Unie v oblasti udržitelného rozvoje akvakultury.

Cílem OP Rybářství je především zvýšení konkurenceschopnosti tradiční akvakultury, zvýšení produkce ryb zejména z recirkulačních zařízení, zvýšení podílu zpracovaných ryb, zavádění inovací a zvyšování informovanosti spotřebitelů.

OP Rybářství zahrnuje tři ze šesti priorit Unie (dále jen „PU“) definovaných v nařízení o ENRF (PU 2 Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje, PU 3 Podpora provádění společné rybářské politiky a PU 5 Podpora uvádění na trh a zpracování).

OP Rybářství byl schválen prováděcím Rozhodnutím EK dne 2. 6. 2015, první revize programového dokumentu byla schválena dne 7. 10. 2016, druhá revize byla schválena dne 8. 4. 2019 a třetí revize OP Rybářství byla schválena 2. dubna 2020 pod číslem C(2020) 2144.

2 Obsah Výroční zprávy

Výroční zpráva se věnuje především informacím o provádění OP Rybářství z hlediska implementace a dále informacím o provádění jednotlivých priorit Unie k 31. 12. 2020, včetně uvedení plnění výsledkových, výstupových a finančních ukazatelů. Dále se zaměřuje na záležitosti, které ovlivňují výkonnost programu, přijatá nápravná opatření a činnostem ve vztahu k hodnocení operačního programu.

Implementace OP Rybářství

Rok 2020 byl z hlediska řízení implementace OP ve velké míře ovlivněn situací, kdy vláda ČR vyhlásila nouzový stav pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s šířením onemocnění COVID-19 a spolu s ním zavedla řadu přísných omezení, která ovlivnila nejen tržní chování podniků akvakultury, ale také řízení programu.

Rok 2020 byl z hlediska hodnocení pokroku implementace operačního programu zaměřen zejména na oblast naplňování věcných a finančních cílů, stanovených pro rok 2023, a přijetí aktivit a nápravných opatření k dosažení těchto cílů. V roce 2020 došlo v rámci plnění věcných cílů u většiny opatření PU 2 a PU 5 k výraznému posunu a dosažení pozitivního trendu z hlediska plnění cílových hodnot. U opatření PU 3, kde počet nově registrovaných žádostí vykazuje trend velkého nárůstu, se po rozšíření nových příjemců podpory a způsobilých výdajů zvýšil předpoklad dosažení cílů v následujících letech. Finanční cíle vykazují nižší míru plnění a budou postupně dosahovány v souladu s předkládanými průběžnými žádostmi o platbu do EK. RO dále splnil pravidlo n+3, které bylo pro rok 2020 16 326 765 EUR na 111,3 % (18 163 803) a již nyní lze predikovat naplnění pravidla N+3 pro rok 2021.

Celkem bylo od začátku programového období do 31. 12. 2020 přijato v 18 výzvách 1283 Žádostí o podporu ve výši 1 553 mil. Kč (59,3 mil. EUR¹), což představuje 144 % celkové alokace. Ukončeno bylo 308 projektů ve výši 467,7 mil. Kč (17,8 mil. EUR) a v administraci zůstává 975 projektů ve výši 1 085 mil. Kč (41,4 mil. EUR), tedy cca 100,6 % alokace

¹ K přepočtu všech finančních údajů uvedených ve Výroční zprávě OP Rybářství za rok 2020 je použit kurz ECB: prosinec 2020 – 26,213 Kč/1€.

programu. Vydáno bylo 907 Rozhodnutí o poskytnutí dotace ve výši 932 mil. Kč (35,6 mil. EUR), tj. 86 % alokace programu. K 31. 12. 2020 bylo proplaceno celkem 546 Žádostí o platbu ve výši 504,2 mil. Kč (19,2 mil. EUR), tj. 47 % alokace. Z toho byly certifikovány veřejné výdaje 523 projektů ve výši 461,8 mil. Kč (17,876 mil. EUR), což představuje cca 43 % celkové alokace programu. U certifikovaných projektů podíl EU výdajů činí 346,5 mil. Kč (13,412 mil. EUR). V roce 2020 byly vyhlášeny 2 výzvy (jarní a podzimní) v rámci PU 2 a PU 5 pro opatření 2.1, 2.2.a), 2.2.b), 2.4, 5.2.b) a 5.3.

Žadatelé jeví největší zájem o opatření 2.2.a) Investice do akvakultury. Opatření 2.4. Recirkulační systémy a průtočné systémy s dočišťováním vykazovalo v minulých letech implementace dobrou absorpční kapacitu, v roce 2019 a 2020 se zájem žadatelů zásadně snížil z důvodu zjištění v rámci auditů operací. Dobrou absorpční kapacitu vykazuje opatření 2.1. Inovace, 2.5. Akvakultura poskytující environmentální služby a 5.3. Investice do zpracování produktů. Absorpční kapacita se v roce 2020 zlepšila u opatření 3.1. Shromažďování údajů a výrazně také u opatření 3.2. Sledovatelnost produktů. Mezi méně úspěšná opatření patří 2.2.b) Diverzifikace akvakultury a 2.3. Podpora nových chovatelů.

Provádění priorit Unie

PU 2 Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje

Plánovaná alokace PU 2 tvoří 31 496 263 EUR, což představuje 76 % alokace na celý program (41 159 048 EUR).

K 31. 12. 2020 bylo vydáno 736 Rozhodnutí o poskytnutí dotace v celkové výši veřejných zdrojů 752,9 mil. Kč (28,7 mil. EUR). Z hlediska objemu zazávkovaných finančních prostředků došlo oproti předešlému roku k pozitivnímu nárůstu. V roce 2020 vydaná Rozhodnutí o poskytnutí dotace dosáhla 91 % alokace PU 2.

Ke dni 31. 12. 2020 bylo proplaceno na PU 2 celkem 460 projektů v celkové výši veřejných zdrojů 453,8 mil. Kč (17,3 mil. EUR), což představuje 55 % alokace PU 2.

Z hlediska nastavených indikátorů docházelo u příslušných opatření k průběžnému naplňování věcných i finančních cílů stanovených pro rok 2023.

Projekty se týkaly zejména modernizací rybářských podniků, nákupů zařízení, rekonstrukce sádek, odbahnění rybníků, obnovy vozového parku a manipulační techniky.

PU 3 Podpora provádění Společné rybářské politiky

Plánovaná alokace PU 3 tvoří 3 219 047 EUR, což představuje 8 % alokace na celý program OP Rybářství.

K 31. 12. 2020 bylo vydáno Rozhodnutí o poskytnutí dotace u 10 projektů v celkové výši veřejných zdrojů 22,7 mil. Kč (0,87 mil. EUR), 8 Rozhodnutí pro opatření 3.1. a 2 Rozhodnutí pro opatření 3.2. Z hlediska objemu příjmu nových Žádostí o podporu (zejména u opatření 3.2.) došlo oproti předešlému roku k výraznému pokroku. U přijatých Žádostí o podporu došlo k plnění míry alokace PU 3 na 76 %.

K 31. 12. 2020 bylo proplaceno celkem 5 projektů v celkové výši veřejných zdrojů 2,4 mil. Kč (92 tis. EUR), což představuje finanční objem proplacených projektů 3 % alokace PU 3.

Pro opatření 3.1 Shromažďování údajů vyhlásil ŘO OP Rybářství v únoru 2017 kontinuální výzvu č. 10 s příjmem žádostí do 31. 7. 2023. Do konce roku 2020 bylo zaregistrováno 9 Žádostí o podporu ve výši 18,5 mil. Kč celkových veřejných zdrojů (706 tis. EUR). Žadatelem je Ministerstvo zemědělství a Ústav zemědělské ekonomiky a informací (dále jen „ÚZEI“).

V opatření 3.2. byla v říjnu 2016 vyhlášena 6. výzva pro příjem Žádostí o podporu. V roce 2020 došlo v rámci opatření k zařazení dalších možných příjemců podpory a způsobilých

výdajů. Do 31. 12. 2020 bylo přijato 24 Žádostí o podporu ve výši 45,2 mil. Kč celkových veřejných zdrojů (1,7 mil. EUR).

V opatření 3.1 byla žadatelům poskytnuta metodická pomoc při přípravě sběru dat v akvakultuře ČR. Byly uspořádány workshopy (pracovní setkání) se zástupci vybraných odborných útvarů Ministerstva zemědělství k přípravě dotazníku pro sběr dat a ke specifikaci zadávacích podmínek. V roce 2020 bylo vyhlášeno a úspěšně ukončeno výběrové řízení na sběr dat v akvakultuře za rok 2017 a 2018. Byla podepsána smlouva s vítězným uchazečem a v současné době již probíhá uvedený sběr dat podle dohodnutého harmonogramu.

Byly připraveny 3 tematické úkoly pro ÚZEI. Jedná se o činnosti spojené s funkcí Národního zpravodaje pro akvakulturu ČR, analýzu současného stavu sběru dat, předávání informací v oblasti akvakultury v ČR a vývoj Akvaportálu ČR (informační a datové sítě).

Žadatel Český rybářský svaz plánuje v roce 2021 registraci projektu pro Centrální informační systém pro sběr dat. Projekt bude realizován v souladu se schváleným plánem pro sběr dat.

Část alokace opatření 3.1. bude v rámci 4. revize realokována na opatření pro krytí ztrát způsobených v rámci krize COVID (jedná se o 10 % alokace PU 3). Část alokace bude v rámci 4. revize realokována do opatření 3.2. na pokrytí přezávkování. Návrh realokací byl projednán 2020 na podzimním zasedání Monitorovacího výboru.

ŘO OP Rybářství bude pokračovat v jednání se žadatelem opatření 3.2. s cílem splnit nastavené cíle.

V roce 2020 byl rozšířen okruh způsobilých žadatelů o podniky akvakultury a zpracovatele ryb. Tímto došlo k otevření opatření pro podnikatelské subjekty, které mohly využít podpory k zajištění sledovatelnosti produktů akvakultury v sektoru zpracování (pořízení baliček, etiketovaček apod.). V roce 2020 byl zahájen příjem žádostí o podporu pro tyto uvedené žadatele. Ke konci roku 2020 bylo zaregistrováno 20 nových Žádostí o podporu. Realizované nápravné opatření zajistí rychlejší čerpání a plnění stanovených cílů pro rok 2023 (celková alokace bude zazávkována).

Dohled ze strany ŘO nad realizací a proplácením projektů u PU 3 bude pokračovat i v roce 2021.

PU 5 Podpora uvádění na trh a zpracování

Plánovaná alokace PU 5 tvoří 4 167 338 EUR, to je 10 % alokace na celý OP Rybářství (41 159 048 EUR).

Ke dni 31. 12. 2020 bylo vydáno 113 Rozhodnutí o poskytnutí dotace v celkové výši veřejných zdrojů 111,4 mil. Kč (4,2 mil. EUR). Ke konci roku 2020 je zazávkováno 101 % alokace PU 5. Ve finančním vyjádření lze konstatovat pozitivní vývoj a pokrok k nastaveným cílům PU.

V roce 2020 bylo proplaceno 49 projektů v celkové výši veřejných zdrojů 32,6 mil. Kč (1,2 mil. EUR). Proplacené projekty zahrnují 28,8 % alokace PU 5 a oproti roku 2019 došlo k pokroku.

Z hlediska nastavených indikátorů docházelo u příslušných opatření k průběžnému naplňování věcných i finančních cílů stanovených pro rok 2023.

Úspěšně se realizují projekty nových zpracoven ryb a projekty týkající se modernizace zpracoven ryb.

Technická pomoc

Plánovaná alokace u technické podpory činí 2 276 400 EUR, což představuje 6 % alokace programu.

Příjem Žádostí o podporu z Technické pomoci byl zahájen koncem roku 2015, jedná se o kontinuální výzvu. V souladu s plánem projektů bylo k 31. 12. 2020 zaregistrováno 50 Žádostí o podporu ve výši 48,7 mil. Kč celkových veřejných výdajů (1,9 mil. EUR). Pro 48 Žádostí o podporu bylo vydáno Stanovení výše výdajů (právní akt) v celkové výši veřejných zdrojů ve výši 45 mil. Kč (1,7 mil. EUR). Vydaná Rozhodnutí (stanovení výše výdajů) o poskytnutí dotace dosáhla 75 % alokace Technické pomoci. K 31. 12. 2020 bylo proplaceno celkem 32 projektů ve výši 15,5 mil. Kč (591 tisíc EUR). Projekty se týkají organizace a zabezpečení monitorovacích výborů a výročních konferencí, seminářů, hodnocení projektů, personálního zajištění, posouzení a aktualizace finančních limitů způsobilých výdajů, přípravy a dodání propagačních předmětů a tištěných materiálů, poradenských služeb, vzdělávání, hodnocení a analýz potřebných k řízení operačního programu. V roce 2020 byl zároveň realizován projekt pro přípravu analýz důležitých pro zpracování programového dokumentu na období 2021–2027 a aktualizaci VNSPA.

Zveřejnění příjemců OP Rybářství je uvedeno na následujících odkazech:

PU 2: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/operacni-program-rybarstvi-na-obdobi-1/priority-unie/priorita-unie-2/>

PU 3: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/operacni-program-rybarstvi-na-obdobi-1/priority-unie/priorita-unie-3/>

PU 5: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/operacni-program-rybarstvi-na-obdobi-1/priority-unie/priorita-unie-5/>

Výkonnostní rámec, záležitosti ovlivňující výkonnost programu a nápravná opatření

Milníky a cíle OP Rybářství byly nastaveny v souladu Víceletým národním strategickým plánem pro akvakulturu (VNSPA), Analýzou absorpční kapacity OP Rybářství, Ex-ante hodnocením a expertními odhady. Při nastavování milníků a cílů byly zohledněny tyto faktory: finanční plán OP, plnění pravidla n+3, termíny vyhlášení výzev, objem žádostí o platbu, ukazatele výstupu s více než 50% přidělem na prioritě Unie a zpoždění implementace OP. Milníky a cíle OP Rybářství jsou pravidelně měsíčně vyhodnocovány v rámci reportingu pro národní koordinační orgán MMR-NOK. V roce 2018 byly splněny finanční i věcné milníky u všech Priorit Unie. V roce 2020 byly aktivity ŘO směřovány k pokroku v oblasti naplňování cílů pro rok 2023.

ŘO OP Rybářství predikuje postupné naplňování cílů pro rok 2023 na PU 2, PU 3 a PU 5.

Při vyhlášení prvních výzev zaznamenal ŘO OP Rybářství nižší zájem žadatelů o opatření, než jaký byl na základě předpokladů a analýz očekáván. Z tohoto důvodu ŘO OP Rybářství provedl na přelomu roku 2015/2016 a 2016/2017 hodnocení s cílem zjistit důvody nižší absorpční kapacity. V souladu s doporučeními z evaluací byla přijata nápravná opatření, na základě kterých docházelo postupně ke zlepšení absorpční kapacity, a to na všech Prioritách Unie.

Konkrétně byly provedeny dílčí úpravy v administraci projektů, např. prodloužení příjmu Žádostí na 3 týdny, revize číselníků způsobilých výdajů, změny v Pravidlech pro žadatele a příjemce nebo doplnění seznamu oprávněných příjemců v rámci druhé revize programového dokumentu. Byly vydány příručky Přehled nejčastějších chyb žadatelů a příjemců OP Rybářství, Přehled nejčastěji kladených dotazů k veřejným zakázkám OP Rybářství a Přehledy nejčastějších dotazů k jednotlivým výzvám. Zároveň byla v letech 2018-2019 realizována komunikační kampaň s cílem zvýšit informovanost a povědomí žadatelů o možnostech podpory a zvýšit metodickou podporu žadatelům a příjemcům. Byla vypracována komunikační strategie definující formu a komunikační nástroje, včetně detailního media plánu. Aktivity kampaně spočívaly především v inzerci v odborných časopisech, na webových portálech a sociálních sítích. Dále došlo k aktualizaci Průvodce

OP Rybářství a vytvoření brožury Úspěšných projektů OP Rybářství 2014-2020. Informace o novinkách v OP Rybářství byly žadatelům představovány prostřednictvím newsletteru.

Důležitým krokem pro zlepšení absorpční kapacity v klíčových opatřeních bylo také zvýšení frekvence výzev na 2 x ročně u opatření 2.2.a), 2.4. a 5.3. Byla zároveň zrychlena administrace projektů opatření 5.3., předložených v rámci 11. výzvy na podzim roku 2017. V PU 3 ŘO OP Rybářství po schválení 3. revize OP v roce 2020 umožnil rozšířit okruh příjemců podpory o podniky akvakultury a zpracovatele ryb. Tímto došlo k otevření opatření 3.2. pro podnikatelské subjekty, které mohly využít podpory k zajištění sledovatelnosti produktů akvakultury v sektoru zpracování ryb.

V roce 2020 vláda ČR vyhlásila nouzový stav pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti se šířením onemocnění COVID-19 a spolu s ním řadu přísných omezení. V souvislosti s přijatými vládními opatřeními došlo v odvětví akvakultury k největším ztrátám vlivem snížení a posléze úplného zastavení exportu tržní ryby na zahraniční trhy (především se jedná o Polsko, Německo, Slovensko a Francii) a propadu tržeb v důsledku výrazného omezení či zcela uzavřeného segmentu HoReCa (hotely, restaurace, catering) v těchto zemích. Dále došlo k propadu maloobchodního prodeje (omezený pohyb, uzavření pultového prodeje v obchodních řetězcích apod.). Další ztráty byly způsobeny propadem cen, dalšími vícenáklady na transport, skladování a zpracování ryb, z důvodů vylehčení, úhynem ryb a likvidací ryb v asanačních podnicích.

V souvislosti s touto situací ŘO přijal v roce 2020 následná nápravná opatření:

- a) u projektů z 16. výzvy byla prodloužena lhůta pro předložení konečné dokumentace k výběrovému řízení zasílanému přes Portál farmáře ze současných 12 týdnů na 24 týdnů.
- b) ŘO informoval příjemce o možnosti prodloužení doby realizace plnění zakázek, jejich zrušení či prodloužení lhůt pro podání nabídek ve stavu nouze.
- c) ŘO umožnil v případě zásahu vyšší moci či mimořádného opatření v souvislosti s pandemií posečkáni úhrady částky určené k vrácení dotace či její části, popřípadě rozložení její úhrady na splátky.
- d) Dále byla navýšena alokace projektům v 17. i 18. výzvě tak, aby byly pokryty alokací všechny projekty s cílem co nejvíce pomoci žadatelům v této nelehké době.
- e) Rovněž byl spuštěn příjem žádostí v opatření 3.2. Sledovatelnost produktů pro podniky akvakultury a zpracovatele ryb na pořízení zařízení na vážení, balení a označování výrobků s 80% podporou.
- f) ŘO OP Rybářství připravil výzvu pro kompenzaci snížených tržeb. Výzva bude spuštěna v roce 2021.

S ohledem na potřebu reagovat na dopady probíhající krize COVID-19 a stav implementace jednotlivých opatření a na cíle stanovené pro rok 2023 připravuje ŘO OP Rybářství čtvrtou revizi programového dokumentu. Revize se týká přidání opatření, která budou finančně kryt ztráty způsobené krizí způsobenou výskytem onemocnění COVID-19, realokace finančních prostředků, úpravy indikátorů a úpravy cílů hodnot výkonnostního rámce pro rok 2023.

Činnosti ve vztahu k plánu hodnocení

V rámci příprav na nové programové období realizoval ŘO OP Rybářství v druhé polovině roku 2019 veřejnou zakázku, jejíž součástí bylo mimo jiné provedení ex-ante posouzení použití finančních nástrojů v akvakultuře. Hodnocení bylo ukončeno v lednu roku 2020. S ohledem na formulovaná doporučení zpracovatele nebude ŘO OP Rybářství v první fázi implementace nového operačního programu finanční nástroje zavádět.

Projekt rovněž zahrnoval zpracování SEA pro revidovaný Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu a pro nový OP Rybářství 2021–2027. Hodnocení SEA je stále v realizaci a jeho ukončení se předpokládá v roce 2021.

Závěr

Výroční zpráva byla projednána a schválena Monitorovacím výborem dne 20. 5. 2021 a následně dne 22. 6. 2021 byla schválena Evropskou komisí.